

ÅRSMELDING

2010

TRYGDERETTEN

TRYGDERETTENS VERDIER

Trygderetten har fem sentrale verdier, som vi arbeider etter.

Rettssikkerhet

Effektivitet

Informasjon

Samhandling

Evaluering

Forbokstavene på disse fem verdiene - **REISE** - skal gi deg et bilde av Trygderetten som en organisasjon i utvikling. Vi leter etter forbedringer og endrer oss i takt med brukernes og samfunnets behov.

Noen ord om hver enkelt av verdiene:

- **Rettsikkerhet**

Det er Trygderettens kjerneverdi og årsaken til at institusjonen ble opprettet i 1967. Uavhengighet, riktige avgjørelser og tilstrekkelig grunngeving står sentralt i denne sammenheng.

- **Effektivitet**

I dette ligger at sakene må avgjøres innen rimelig tid. Dette er også en viktig del av rettsikkerheten. Videre vil vi innrette virksomheten og utføre vårt arbeid på en kostnadseffektiv måte.

- **Informasjon**

Trygderetten vil gjøre virksomheten og avgjørelsene kjent for partene og almenheten på en god måte. Denne verdien stiller også krav til oss om tilgjengelighet og service overfor publikum.

- **Samhandling**

Det er Trygderettens interne verdi som bør prege vår arbeidsform. Vi vil utvikle en kultur basert på at vi alle arbeider for å nå Trygderettens mål, og at vi deler på erfaringer og kunnskap for å nå disse. Av denne verdien utleder vi våre mål knyttet til arbeidsmiljø, personal-, kompetanse-, organisasjons- og IT-utvikling.

- **Evaluering**

Vi skal etterse og lære av vår egen praksis og vurdere vår egen virksomhet med sikte på forbedring.

INNHold

1. Trygderettens leders beretning for 2010.....	4
2. Organisasjon.....	6
3. Formål og hovedprioriteringer	7
4. Saksutvikling i 2010	8
4.1 Mottatte og behandlede saker	8
4.2 Oversikt over sakstyper i 2010.....	10
4.3 Avgjorte saker fordelt på fullt grunngitte kjennelser og kjennelser med forenklet grunngiving	11
4.4 Resultat av ankebehandlingen	12
5. Måloppnåelse i 2010	13
5.1 Kvalitetsmål.....	13
5.2 Produksjonsmål	15
5.3 Helse-, miljø- og sikkerhet og øvrig personalpolitikk	16
5.4 Informasjon	16
6. Likestilling.....	17
7. Blikk på saksbunken	18
8. Perspektiver fremover.....	27
9. Økonomi/regnskap.....	29

1. Trygderettens leders beretning for 2010

Etter noen år med sterkt fallende saksinngang, for en stor del forårsaket av den omstillingsprosess NAV har gått igjennom, viste inngangen en økning igjen i 2010. Mens inngangen i 2009 var 2 329 saker, endte den i 2010 på 2 637, en økning på om lag 14 %. Bak dette årsgjennomsnittet skjuler det seg imidlertid et varsel om en kraftig økning i saksinngangen. Mens saksinngangen de tre første kvartalene bare økte med ca 5 %, var veksten i siste kvartal ca 40 % sammenliknet med siste kvartal 2009.

Også saksproduksjonen har tatt seg opp, fra 2 419 i 2009 til 2 612 saker i 2010. Det understreker det som ble sagt i årsmeldingen for 2009: I enkeltaksavgjørende organer som Trygderetten, er det en allmenn tendens til at saksproduksjonen følger inngangen. Resultatet ble en beskjeden økning i restansene, fra 739 ved utløpet av 2009, et historisk lavmål, til 764 ved utløpet av 2010.

Den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden har gått ned fra 5 mnd i 2008, til 4,4 mnd i 2009 og til 3,7 mnd i 2010. Dette er godt under målet på 4 mnd. Også andelen eldre saker er betydelig redusert. I 2009 ble 80,4 % av kjennelsene avsagt innen 6 mnd, mot 71,5 % i 2008. I 2010 ble hele 90,6 % avgjort før 6 mnd var gått. Antall saker som ikke er avgjort innen 9 mnd var i 2010 nede i 44 saker, mot 68 i 2009 og 256 i 2008. – At saker i det hele tatt blir så gamle, skyldes i det store og hele ikke forhold i Trygderetten, men at det innkommer nye opplysninger, eller Trygderetten under behandlingen av saken har bedt om nye opplysninger. Erfaringsmessig kan det innebære betydelige forsinkelser av fremdriften.

Trygderetten har også i 2010 vært opptatt av å forbedre kvaliteten på vårt eget arbeid, særlig med sikte på å koordinere vår egen praksis. Vi har bl.a. avsagt to femmedlemskjennelser vedrørende bilstønadordningen:

Den ene gjaldt spørsmålet om rett til grunnstønad til drift av en trygdefinansiert bil når vedkommende hadde hatt egen bil i mange år før han ble syk. Trygderetten stadfestet avslaget, dissens 4-1.

Den andre bilstønadssaken gjaldt om vilkårene for gjenanskaffelse av bil var oppfylt. Retten kom til at overgangsbestemmelsene gitt i NAVs rundskriv, som kunne gitt grunnlag for dispensasjon fra brukstidskravet i § 8, ikke gjelder privatfinansierte biler.

Den tredje femmedlemskjennelsen gjaldt et prosessuelt spørsmål:

Om en anke innkommet vel tre uker etter ankefristens utløp skulle avvises som for sent fremsatt, jf. trygderettslovens § 10. Bakgrunnen for saken var at Trygderetten opprinnelige praktiserte ankefristen meget liberal, noe som etter hvert er blitt strammet inn, særlig i kjølvannet av en kjennelse fra 2002. Denne kjennelsen åpnet imidlertid for at en "helt bagatellmessig" fristoversittelse i seg selv kunne utgjøre en særlig grunn til å gi oppreisning etter § 10 fjerde ledd. Rettens flertall i saken her mente imidlertid at § 10 måtte tas på ordet, og at det forhold at det dreide seg om en "mindre" fristoversittelse ikke i seg selv ga grunnlag for oppreisning. Anken ble avvist under dissens 4-1.

Trygderetten er en svært stabil arbeidsplass. Det må kunne tolkes slik at folk trives. Det er sjelden noen slutter før pensjonsalderen innhenter dem. Våre rettsfullmektiger utgjør her et unntak. Siden stillingene er tidsbegrensete utdanningsstillinger, representerer de en stadig fornyelse av Trygderettens stab. Også aldersmessig. Etter kort tid gjør de en fullverdig innsats som administratorer av sakene. Dette er et meget verdifullt innslag i Trygderettens organisasjon. 2010 har vært et år der Trygderetten har oppnådd så godt som alle våre oppstilte mål. Det er ikke minst rettsfullmektiggruppens fortjeneste.

Trygderettens leder
Knut Brofoss

2. Organisasjon

Medarbeidere pr. 1. mars 2011

Ny organisasjon med inndeling i avdelinger ble etablert pr. 1. september 1997 og forutsatte en stillingsplan på 63 årsverk. Organisasjonsplanen ble gradvis gjennomført i løpet av 1998, og ble tatt fullt ut i bruk i 1999. På grunn av sterkt økning i saksinngangen fra 1999 ble antall årsverk økt noe, men redusert igjen i løpet av de siste par årene fordi saksinngangen har gått ned. Trygderettens totale antall årsverk utgjør 62 pr. mars 2011 når vi regner med de to som arbeider deltid på pensjonistvilkår.

Trygderetten har nå foruten leder, en nestleder og 26 andre faste medlemmer. I tillegg er det 12 rettsfullmektiger ansatt pr. mars 2011. Lederen, nestlederen og minst ett annet medlem skal fylle vilkårene for å være høyesterettsdommer. Rettsmedlemmene er embetsmenn og benevnes i alminnelighet trygderettsdommere. Trygderetten har juridiske, medisinske og attføringskyndige rettsmedlemmer. Rettsfullmektigene tilsvarer dommerfullmektigene i de ordinære domstoler.

Trygderetten utfører administrative oppgaver for to mindre nemnder, Statens helsepersonellnemnd og Dispensasjons- og klagenemnda for behandling i utlandet.

3. Formål og hovedprioriteringer

Trygderetten skal treffe vedtak om individuelle rettigheter og plikter etter lov om folketrygd m.fl. For øvrig skal Trygderetten behandle de saker som etter særlig lovbestemmelse hører under Trygderetten, se lov om anke til Trygderetten av 16. desember 1966 nr. 9.

Trygderetten er ikke en del av det alminnelige domstolsapparat, men virker i realiteten som en domstol. Mange av saksbehandlingsreglene er de samme som for vanlig rettergang. Til forskjell fra domstolene er imidlertid saksbehandlingen i Trygderetten i det store flertall av sakene skriftlig.

I den enkelte sak kan Trygderetten ikke instrueres av noe annet organ om avgjørelsen. Domstolsbehandling av Trygderettens avgjørelser skal skje ved lagmannsretten som første instans. Slik overprøving skjer sjelden, i de senere år er det blitt anlagt 80-90 søksmål for lagmannsretten pr. år, hvorav omtrent halvparten kommer til realitetsbehandling. Trygderetten er dermed i all hovedsak siste instans for saker etter pensjons- og trygdelovene. Dette er saker av stor velferdsmessig betydning for den enkelte. Trygderetten er derfor i sosialpolitisk sammenheng en svært viktig institusjon.

I Prp. 1 S (2009 -2010) er Trygderettens hovedmål skissert som følger:

- Avsi kjennelser som er i overensstemmelse med de lover og regler som gjelder.
- Behandle og avgjøre sakene på en slik måte at de vilkår som stilles til behandling i lov om anke til Trygderetten oppfylles.
- Avsi kjennelser som er retningsgivende for trygdeforvaltningen og andre rettsanvendere innenfor trygde- og pensjonsrettens område, og å koordinere Trygderettens egen praksis.
- Avgjøre sakene med en forsvarlig saksbehandlingstid.
- Behandle og avgjøre sakene på en slik måte at det gir tillit både hos den ankende part og ankemotparten.
- Miljøledelse og oppfølging av grønn stat er integrert i virksomhetens styringssystem.

I departementets tildelingsbrev til Trygderetten ble satsingsområdene beskrevet slik: 75 % av sakene skal være behandlet innen seks måneder

- Gjennomsnittlig saksbehandlingstid skal ikke overstige fire måneder
- Ingen saker skal være eldre enn ni måneder
- Antall restanser skal ikke overstige 1000 saker
- Andelen fullstendig grunngitte kjennelser skal være minst 60 %
- Muntlighet i saksbehandlingen (med frammøte av partene) videreføres
- Det skal gjennomføres tiltak for kvalitetssikring og praksiskoordinering, herunder utforming av kjennelser
- Rutiner i forbindelse med anskaffelser skal gjennomgås

Trygderettens interne virksomhetsplan konkretiserer målsettingen ytterligere. Årsmeldingen gir en vurdering av måloppnåelse i forhold til departementets krav, i tillegg til hovedmål og et utvalg delmål fra virksomhetsplanen.

Riktige avgjørelser innen forsvarlig tid

4. Saksutvikling i 2010

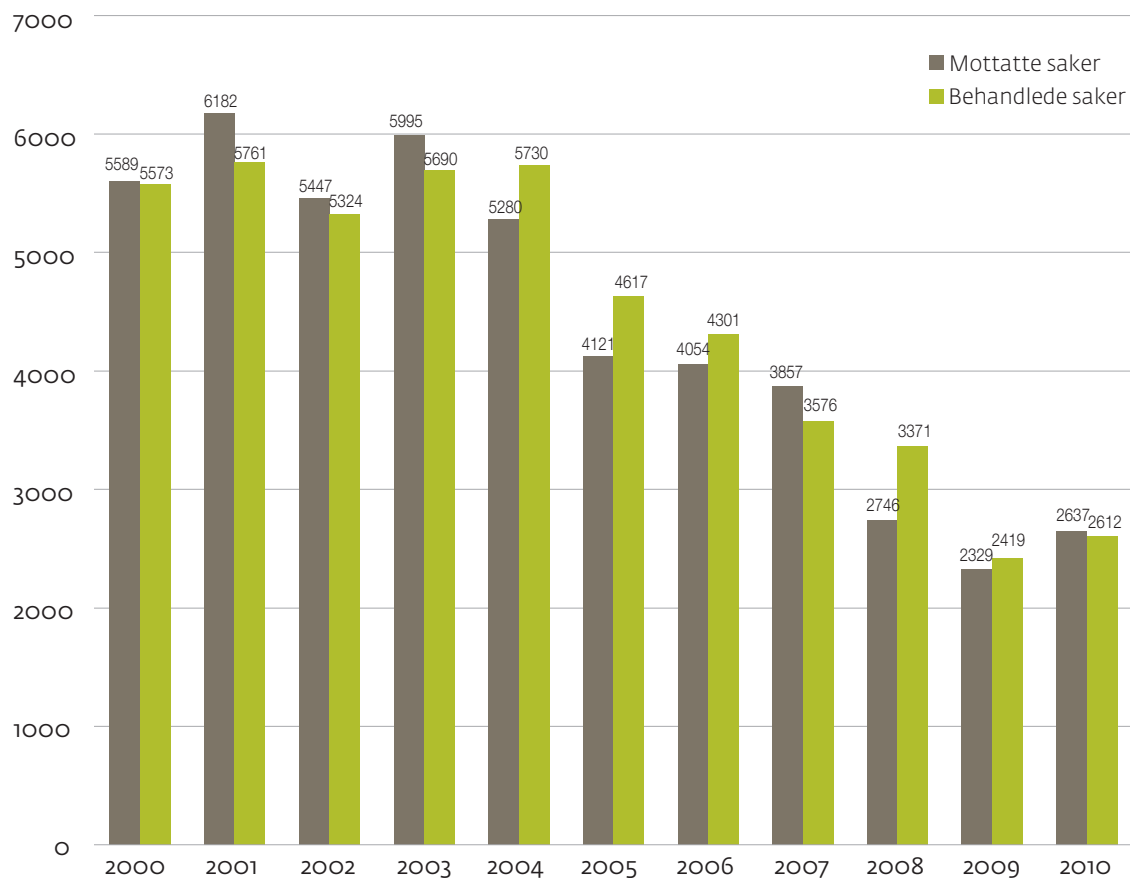
4.1 Mottatte og behandlede saker

Etter en foreløpig topp i saksinngangen 2001 med over 6000 saker og deretter et jevnt høyt nivå de to neste årene, har saksinngangen sunket betraktelig, til 3857 i 2007, 2746 i 2008 og helt ned i 2329 i 2009. I 2010 var saksinngangen på 2673.

I de første årene med nedgang skjedde denne i det alt vesentlige på uføreområdet. Fra å ha utgjort ca. 50 % av sakene i 2003 utgjør andelen uføresaker nå bare ca. 22 %. Så å si hele reduksjonen i saksmengden fra 2003 til 2006 skyldtes reduksjonen i antall uføresaker. Dette henger hovedsakelig sammen med at muligheten til å klage en gang i NAV før ev. anke til Trygderetten, ble vesentlig utvidet på uføreområdet i forbindelse med innføringen av tidsbegrenset uførestønad fra 1. januar 2004, samt at inngangsvilkårene for denne ytelsen synes å være noe lempeligere enn for ordinær uførepensjon.

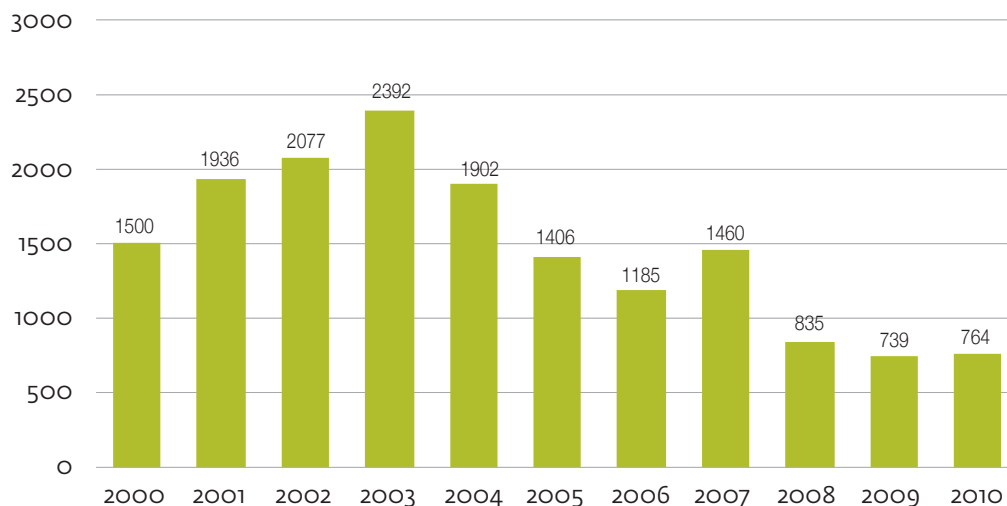
Den ytterligere nedgangen i 2007, 2008 og 2009 henger i det alt vesentlige sammen med innføringen av NAV-reformen. Statistikk Trygderetten mottar fra NAV, tyder på at det har skjedd en opphopning i behandlingen av vedtak på lokalt nivå. Dette forplanter seg selvsagt videre i systemet.

Mottatte og behandlede saker 2000-2010

Ved årets utgang hadde Trygderetten 764 ubehandlede saker, mot 739 ved utgangen av 2009 og 835 ved utgangen av 2007. Antall restanser har, med unntak av 2007 og 2010, gått ned hvert år siden 2003.

Til behandling pr. 31.12.

Etter en økende saksbehandlingstid på starten av dette årtusen, sank den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden markert fra 2004 til 2006. I 2007 og 2008 har saksbehandlingstiden økt, mens den i 2009 sank igjen. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid ble ytterligere redusert i 2010, til under 4 måneder.

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid i mnd., avgjorte saker

I 2010 ble drøyt 90 % av sakene avgjort innen seks måneder, mens 7 saker ble over 12 måneder før de ble avgjort. Målet er at ingen saker skal bli over ni måneder før de blir avgjort, men i noen tilfeller er det forhold utenfor Trygderetten som forhindrer dette.

I 2010 avsa Trygderetten 2612 kjennelser.

Trygderetten mottok i 2010 til sammen 2637 saker
 – en økning på ca. 13 % fra 2009.

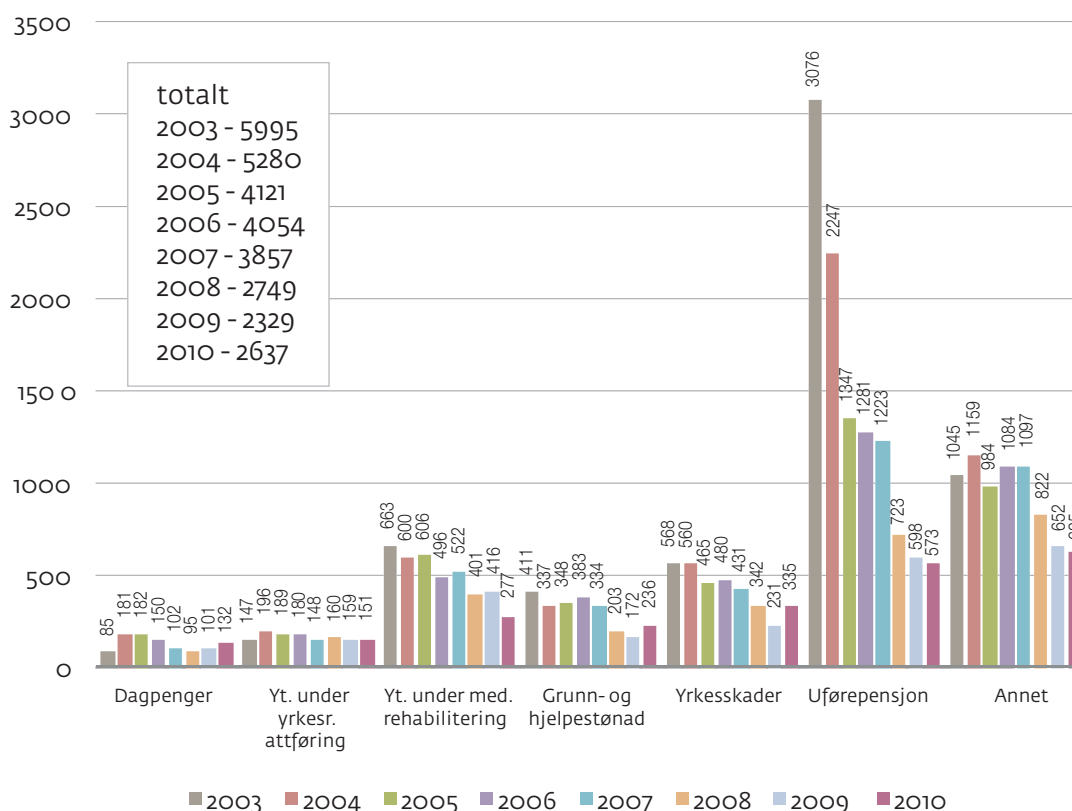
Mottatte saker	2637
Behandlede saker	2612
Ubehandlede saker pr. 31.12.	764

4.2 Oversikt over sakstyper i 2010

Saker vedrørende uføreytelser utgjorde i 2010 ca. 22 % av den totale saksmengde og er det klart største området. Andelen er imidlertid vesentlig lavere enn for noen år siden, da området utgjorde ca. 50 % av saksinngangen. De øvrige sakstypenes relative andel har følgelig økt de siste årene.

Saker som gjelder yrkesskade/yrkessykdom utgjør den nest største gruppen med ca. 13 % av totalen, fulgt av ytelser under medisinsk rehabilitering, det vil si rehabiliteringspenger, tekniske hjelpemidler og biler med 10,5 % av den totale saksinngangen.

Innkommne saker 2003-2010 fordelt på sakstype

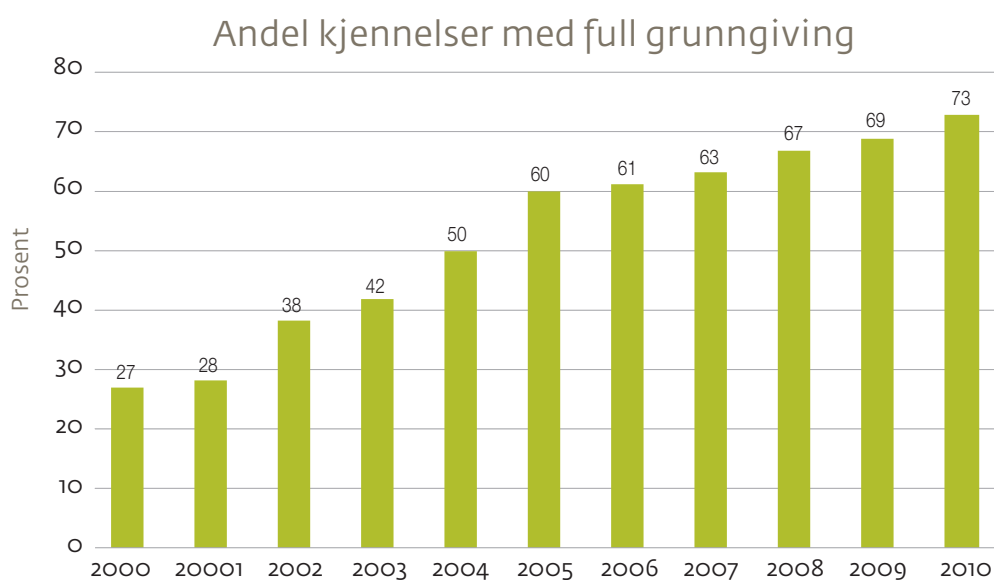

4.3 Avgjorte saker fordelt på fullt grunngitte kjennelser og kjennelser med forenklet grunngiving

Trygderettens primære oppgave er å treffe avgjørelser i enkeltsaker. Men det er også et mål å søke å trekke opp retningslinjer for fremtidig praksis.

Lovens hovedregel er at Trygderettens kjennelser skal begrunnes. Hvis retten enstemmig finner at anken ikke kan føre frem og resultatet av kjennelsen ikke antas å få betydning utover den foreliggende sak, var det inntil 1. januar 2004 lovhemmel for at retten kunne unnlate å gi begrunnelse. Denne adgangen er fra samme dato opphevet og erstattet med adgang til å bruke forenklet grunngiving. Dermed skal det gis en begrunnelse i alle saker, enten forenklet eller full grunngiving. Alle saker som avsies til gunst for den ankende part, skal ha full grunngiving.

Andel kjennelser med full grunngiving har økt sterkt de siste årene, og i 2010 ble 73 % av kjennelsene avgitt med full grunngiving.

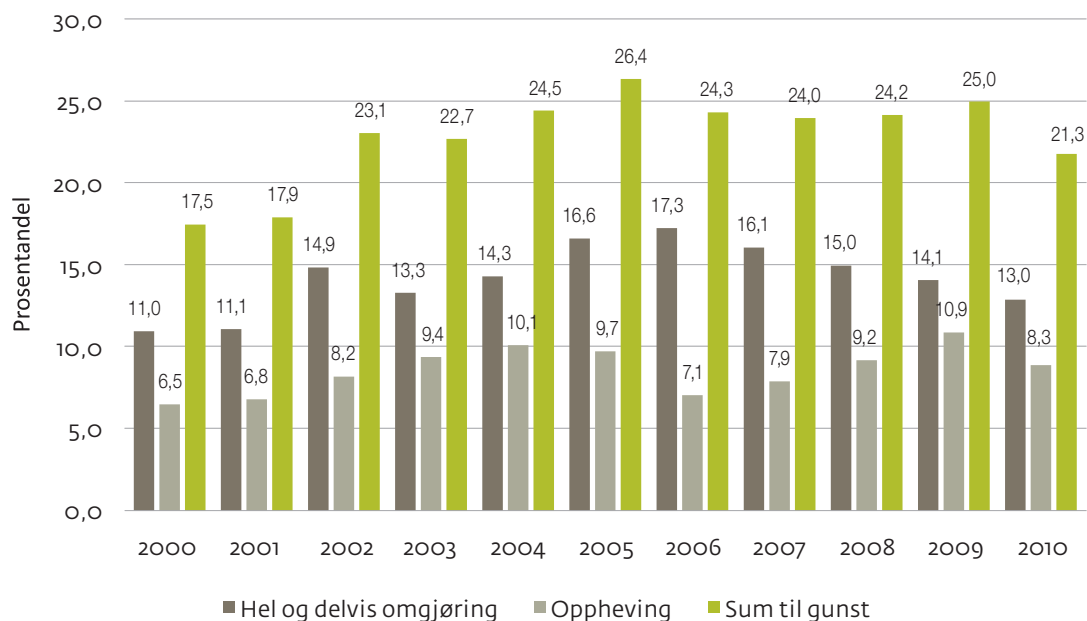
**Betydelig økning i andelen kjennelser med full grunngiving
– fra 27 % i 2000 til 73 % i 2010**

4.4 Resultat av ankebehandlingen

Trygderettens behandling av et vedtak kan få tre utfall. Vedtaket kan stadfestes, eller Trygderetten kan omgjøre vedtaket, helt eller for en del av vedtaket. Det innebærer at Trygderetten selv treffer realitetsvedtak i saken. Det tredje alternativet er at Trygderetten kan oppheve vedtaket og henvise saken til ny behandling i vedkommende etat, såkalt hjemsending. Det siste skjer i tilfelle der retten finner at saken ikke er godt nok opplyst fra forvaltningens side.

I ca. 75 % av sakene blir resultatet at vedtaket stadfestet. Denne andelen har holdt seg nokså konstant siden tidlig 2000-tall, og det er heller ikke store svingninger i forholdet mellom omgjøring og oppheving de siste årene.

Hel og delvis omgjøring - oppheving

Mellom de ulike saksområdene er variasjonen store. I saker vedrørende uføreytelser, som er det klart største saksområdet, lå omgjørings- og opphevingsandelen på henholdsvis 18 og 10 % i 2010. Dette er nesten det samme som året før, men en del høyere enn for eksempel 2003. Denne økningen skyldes antakelig delvis innføringen av tidsbegrenset uførestønad fra 2004, som gjorde rettstilstanden noe mer ustabil. I tillegg er det Trygderettens inntrykk at nedgangen i antall uføresaker som påankes, har skallet av de enkleste og mest ukompliserte sakene. I yrkesskadesaker ble 13 % av sakene omgjort og 12 % opphevet.

13% av sakene ble helt eller delvis omgjort i 2010. 8,3% av sakene ble opphevet og hjemsendt til ny behandling.

5. Måloppnåelse i 2010

5.1 Kvalitetsmål

Sentrale kvalitetsmål i 2010 har vært knyttet til:

- andelen kjennelser med full grunngeving
- å avsi retningsgivende og prinsipielle kjennelser
- kvalitetssikring og praksiskoordinering

Fra 1. januar 2004 ble trygderettsloven § 21 tredje ledd endret fra en adgang til å avsi kjennelse *uten grunngeving* til en adgang til å avsi kjennelse med *forenklet grunngeving*.

Andelen kjennelser med full grunngeving har økt betydelig de siste årene. I 2001 utgjorde andelen kjennelser med full grunngeving 27,5 %. Denne andelen økte til 40,7 % i 2003, videre til nesten 50 % i 2004 og endte i 2010 på 73 %. I de resterende sakene blir det gitt en forenklet grunngeving. Alle som har hatt en ankesak i Trygderetten får dermed en grunngett kjennelse, de fleste i form av en kjennelse med fullstendig grunngeving og de resterende i form av en kjennelse med forenklet grunngeving. Slik forenklet grunngeving anvendes i ankesaker der retten er enstemmig om at anken ikke vil føre frem og der saken ikke har konsekvenser utover den konkrete sak. Alle saker som blir omgjort til fordel for den ankende part har fullstendig grunngeving.

Trygderetten har i 2010 gjennomført mange tiltak for å utvikle kvaliteten og koordinere praksis. Dette er en kontinuerlig prosess som imidlertid i noen grad må tilpasses saksinngangen. Følgende tiltak har vært sentrale i 2010:

- Gjennomført flere undersøkelser av praksis:
 - Prosessforutsetninger i Trygderetten
 - Praksisundersøkelse femmedlemskjennelser
 - Muntlig rådslagning i Trygderettens interne saksbehandling
- Valgt ut veiledende kjennelser innenfor flere nye områder og komplettert innenfor "gamle" områder
- Komplettert vår egen kjennelses- og domssamling med nye dommer og kjennelser
- Gjennomgang av dommer fra Høyesterett og lagmannsretten
- Praksis og praksiskoordinering har vært tema på faglige samlinger
- Det er utgitt 3 utgaver av "Innblikk"

Trygderetten har et løpende fokus på en mest mulig optimal ressursfordeling avdelingene imellom. Det satses på å ha en god og oppdatert tilgang på relevante rettskilder, bl.a. holdes vår egen doms- og kjennelsessamling oppdatert jevnlig. Et eget bibliotekutvalg sørger for at relevant faglitteratur holdes mest mulig oppdatert.

Trygdesaker i de alminnelige domstoler

Begge parter har adgang til å få prøvet Trygderettens avgjørelse i lagmannsretten hvis de ikke er fornøyd med resultatet i saken. Med få unntak er det bare den private part som bringer saken inn for lagmannsretten. Antall saker som bringes inn for lagmannsretten økte markant i 2001 da ca. 90 kjennelser fra Trygderetten ble påanket. Fram til og med 2005 økte antallet noe, men har gått en del ned de siste årene. I 2010 har Trygderetten fått melding om at det er tatt ut stevning i 38 saker. Av de sakene som ble brakt inn for lagmannsrettene, gjaldt ca. 42 % uførepensjon eller tidsbegrenset uførestønad. Yrkesskadesakene utgjorde ca. 16 %.

Det ble i 2010 avsagt 28 *dommer*, hvorav staten ble frifunnet i 19 saker. I 9 saker ble Trygderettens kjennelse kjent ugyldig eller opphevet. Trygderetten er videre kjent med at lagmannsrettene har avsagt 26 *kjennelser* i saker som tidligere var avgjort i Trygderetten.

I de siste årene har Høyesterett behandlet flere trygdesaker I 2010 ble to dommer avsagt. I begge saker kom Høyesterett til samme resultat som Trygderetten.

Den ene saken sak gjaldt krav om uførepensjon og reiste særlig spørsmål om vilkåret i folketrygdloven § 12-5 om et individuelt og hensiktsmessig attføringsopplegg var oppfylt. Høyesteretts syn var at kravet til hva som er et "individuelt og hensiktsmessig attføringsopplegg" er strengt, også for den som har forsøkt attføring tidligere. Alle tiltak som fremstår som hensiktsmessige, må være forsøkt. Og det kreves klare holdepunkter for å konstatere at et tiltak ikke er hensiktsmessig.

Den andre saken gjaldt spørsmål om vilkårene for rett til anskaffelse av såkalt gruppe 2 bil (spesialpasset kassebil). Forskriften om stønad til motorkjøretøy eller annet transportmiddel § 2 fjerde ledd stiller som krav for rett til gruppe 2 bil at medlemmet ikke kan komme seg inn og ut av bil ved egen hjelp. Saken reiste spørsmål om forskriftsbestemmelsen innskrenker medlemmets rettigheter på en måte som er i strid med folketrygdloven § 10-6 annet ledd, jf. § 10-7 første ledd. Høyesterett la til grunn en objektiv fortolkning av bilforskriften § 2 fjerde ledd og fant det ikke tvilsomt at søkeren ikke oppfylte vilkårene for stønad til gruppe 2 bil. Høyesterett kunne heller ikke se at forskriftsbestemmelsen innskrenket medlemmets rettigheter etter folketrygdloven § 10-6 annet ledd, jf. § 10-7 første ledd på en slik måte at loven ga søkeren rettigheter utover det som følger av forskriften. Det dreier seg om tildeling av et knapphetsgode hvor den nærmere prioritering av ulike grupper er et politisk valg som best kan gjøres gjennom utformingen av klare regler.

Det kan vanskelig leses ut av domstolenes avgjørelser at Trygderettens kjennelser ikke holder tilfredsstillende kvalitet. Lagmannsrettene er i svært få saker uenig i Trygderettens lovforståelse, men har i enkelte saker vurdert den konkrete rettsanvendelsen annerledes enn Trygderetten. Dette kan ha sammenheng med at det for lagmannsretten er framlagt nye opplysninger, samt at lagmannsretten til dels har utvist et noe mer liberalt skjønn.

Alt i alt blir Trygderettens kjennelse den endelige avgjørelse i ca. 98 % av de saker Trygderetten avgjør. Trygderetten følger utviklingen i saker som behandles i domstolene nøye og vurderer løpende eventuelle konsekvenser for praksis og saksbehandling.

5.2 Produksjonsmål

I 2010 var målet at

- den gjennomsnittlige saksbehandlingstid ikke skal overstige fire måneder
- 75 % av sakene skal avgjøres inne seks måneder
- ingen saker skal bli over ni måneder.

I 2010 var den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden 3,7 måneder når vi ser alle saksområder under ett. Dette er en nedgang i forhold til 2009 da tilsvarende tall viste 4,4 måneder.

Målsettingen om at 75 % av sakene skulle være ferdigbehandlet innen seks måneder ble oppfylt. Tallet for 2010 viser at 90,6 % av sakene ble avgjort innen seks måneder.

Inntil 2008 var den absolutte yttergrense for hvor gamle sakene kunne bli, satt til 12 måneder. Dette kravet er fra 2008 skjerpet til 9 måneder. I alt 44 saker ble i 2010 avgjort etter utløpet av denne fristen, en nedgang fra 68 saker i 2009.

En hovedprioritet i 2011 vil være å sørge for at saksavviklingen holder trinn med saksinngangen.

**Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for saker avgjort i
2010 var på 3,7 måneder.**

5.3 Helse-, miljø- og sikkerhet og øvrig personalpolitikk

Trygderettens målsetting er å ha et faglig kompetent og motivert personale som gis mulighet til utvikling og oppbygging av egen kompetanse. Det skal legges vekt på helse, miljø og sikkerhetsarbeid.

Av sentrale aktiviteter i 2010 kan følgende nevnes:

Trygderettens HMS-plan (først utarbeidet i 2002) er blitt revidert.

- Ergonomisk kartlegging/tilrettelegging etter behov.
- Trygderetten er en IA-virksomhet. Avtalen er fulgt opp i løpet av året.
- Alle ansatte kan benytte trimrommet to ganger pr. uke i arbeidstida (45 min. pr. gang). Instruktør er til stede.
- Det er avholdt kurs i førstehjelp.
- Trygderetten har lokaler som er tilrettelagt for funksjonshemmede.
- Alle ansatte er oppfordret til faglig påfyll i form av kurs og seminarvirksomhet. De fleste avdelinger har arrangert internseminar i løpet av året og det er også gjennomført et seminar for alle medarbeiderne i Trygderetten.
- Det er avholdt møter med de tillitsvalgte og med arbeidsmiljøutvalget etter fastsatt møteplan.

5.4 Informasjon

Trygderettens målsetting er at det skal gis god, konsistent og tilstrekkelig informasjon om Trygderettens virksomhet og avgjørelser.

Trygderetten utgir om lag hvert kvartal "Innblikk" - en egen elektronisk avis på hjemmesiden (www.trygderetten.no). "Innblikk" inneholder sammendrag av kjennelser av allmenn eller prinsipiell interesse. Advokater, ankemotparter, media og andre interesserte kan tegne gratis abonnement på "Innblikk", og få elektronisk varsel når ny utgave foreligger. Interessen for dette tilbudet har vært stort.

Trygderettens hjemmeside er flittig besøkt. Vi antar at mulighet for å søke i anonymiserte kjennelser har vært en viktig bidragsyter til dette.

**Elektronisk varsel når ny utgave av avisen "Innblikk" foreligger.
Søkemuligheter i kjennelser på www.trygderetten.no**

6. Likestilling

Trygderetten arbeider aktivt for at kvinner og menn i organisasjonen skal behandles uavhengig av kjønn. Ved nyansettelser legges det vekt på å understreke i stillingsutlysninger at begge kjønn oppfordres til å søke, ev. at det kjønn som er i mindretall for vedkommende stillingskategori oppfordres spesielt til å søke.

Innen de ulike stillingskategoriene var det per 31.12.2010 71 % menn blant rettsmedlemmene og 29 % kvinner. Blant rettsfullmektigene er tendensen motsatt; andelen menn og kvinner er hhv. 31 og 69. Blant det øvrige personalet (økonomi, personal, arkiv, IT, kontortjenester mv.), er det 80 % kvinner og 20 % menn.

Lønnsnivået innenfor de ulike stillingskategoriene er det samme for kvinner og menn og alle har samme arbeidstid. Det er en høyere andel kvinner enn menn som er deltidsansatt, men andelen totalt sett er liten.

7. Blikk på saksbunken

Trygderetten avsa 2 612 kjennelser i 2010. Av disse var 1 918 fullt grunngitte. Vi har plukket ut og gitt et sammendrag av en del saker. Sakene er i hovedsak relatert til folketrygdlovens bestemmelser. Hovedtyngden av Trygderettens avgjørelser gjelder denne loven.

Del III. Stønad under arbeidsløshet

KAPITTEL 4 – DAGPENGER UNDER ARBEIDSLØSHET

Kjennelse av 12. mars 2010. Ankesak nr. 09/02265. Ftrl. § 4-2. Dagpenger – opphold i Norge. Saksforhold der det ikke kunne stilles vilkår om opphold i Norge for rett til dagpenger. Kjennelsen sammen med en annen kjennelse med tilsvarende problemstilling er brakt inn for lagmannsretten av staten.

Krav om dagpenger fra Norge for svensk statsborger som hadde arbeidet i Norge som ikke-grensearbeider, men som oppholdt seg i Sverige som arbeidsledig. Folketrygdloven § 4-2 og Rådsforordning (EØF) 1408/71 art nr 71 nr 1 b) i). Avgjørende var om arbeidstakeren kunne anses å ".stå til rådighet.." for NAV under oppholdet i Norge og om en fra norsk side kunne opprettholde vilkåret om opphold i Norge for å ha rett til dagpenger. Retten mente at oppholdsvilkåret i folketrygdloven § 4-2 stred mot art. 71 b) i), slik den er tolket av EF-domstolen og viste til at Høyesterett har uttalt at EF-domstolens praksis i tiden etter undertegnelsen av EØS-avtalen, skal tillegges stor vekt ved fortolkningen av EØS-rettslige bestemmelser, jfr. eks. Rt. 1997 s. 1954 og Rt. 2002 s. 391.

Kjennelse av 11. juni 2010. Ankesak nr. 10/67. Ftrl. § 4-7. Dagpenger - dagpenger til permitterte. ".forhold som arbeidsgiver..kan påvirke." Svikt hos underleverandør.

Vedkommende var permittert fra sin stilling i et flyselskap. Permitteringen kom som følge av at Luftfartstilsynet hadde inndratt en underleverandørs tillatelse til å drive flyverksted. Det var nære bånd mellom de to selskapene, og retten viste til ankesak 05/02562 og 05/02820, som gjaldt permittering etter inngrep fra offentlig myndighet. Etter rettens syn måtte det kunne forventes at et selskap med jevne mellomrom sikret egen driftsikkerhet ved kontrollpunkter mot underleverandørene. Arbeidsgiver hadde ikke utvist tilstrekkelig aktivitet eller prøvd å finne alternative løsninger. Retten var enig med NAV i at vilkårene i ftrl § 4-7 ikke var oppfylt. Også vist til ankesak 05/02612. Stadfestelse.

KAPITTEL 5 – STØNAD VED HELSETJENESTER

Kjennelse av 11. juni 2010. Ankesak nr. 10/00104. Ftrl § 5-25. Stønad ved helsetjenester – yrkesskade. Samme forståelse av legemiddelbegrepet i folketrygdloven ved yrkesskade som ved vanlig legemiddeldekning.

Vedtak om å avslå krav om stønad til Zendium Saliva - gel/ tannpasta for å motvirke munntørrhet mv. - ble stadfestet. I saken forelå godkjent yrkesskade. Dette ga ikke grunnlag for annen forståelse av legemiddelbegrepet i folketrygdloven enn den som gjaldt utenfor yrkesskadetilfellene, jf. sak 09/458 - der det var forutsatt avgjørende om Statens legemiddelverk hadde klassifisert varen som legemiddel eller ikke. Dette var ikke tilfelle i saken.

KAPITTEL 6 - GRUNNSTØNAD OG HJELPESTØNAD

Kjennelse av 23. april 2010. Ankesak nr. 09/00970. Ftrl. § 6-3. Grunnstønad. Stønad til drift av bil: betydningen av at medlemmet hadde dekket transportbehov ved å bruke egen bil. "Femmedlemskjennelse".

Spørsmål om rett til grunnstønad til drift av trygdefinansiert bil i et tilfelle der medlemmet hadde hatt egen bil i mange år. Stadfestelse med dissens. Retten var satt med fem medlemmer. Bakgrunnen for å sette retten med fem medlemmer var at praksis i slike saker kan ha framstått som ikke helt konsistent etter at Arbeids- og velferdsdirektoratet endret sine retningslinjer med virkning fra 1. januar 2005. Endringen innebar blant annet at det skulle legges vekt på om medlemmet brukte bil tidligere eller ikke. Rettens flertall (4) var enig med Arbeids- og velferdsdirektoratet i at utgifter til drift av trygdefinansiert bil ikke framsto som en nødvendig ekstrautgift "på grunn av varig sykdom, skade eller lyte" i tilfeller der medlemmet hadde hatt bil tidligere. Rettens mindretall (1) var verken enig i flertallets lovtolkning eller bevisvurdering og var heller ikke enig i flertallets lovanvendelse. Mindretallet la vekt på at medlemmet sannsynligvis ikke ville skaffet seg egen bil om ikke funksjonshemming hadde hindret bruk av offentlig transport.

Kjennelse av 4. juni 2010. Ankesak nr. 10/143. Ftrl. § 6-3. Grunnstønad. Ekstrautgifter i form av hyppighet i anskaffelse av klær som følge av vektøkning ga ikke grunnlag for å tilstå grunnstønad.

Saken gjaldt spørsmål om rett til grunnstønad på grunn av ekstrautgifter til klær, jfr. folketrygdloven § 6-3 første ledd bokstav g. Gutt, 9 år gammel, hadde hatt en vektøkning som følge av skade på hypotalamus etter en hjernesvulstoperasjon. Han hadde gått fra klesstørrelse 6 år til 12 år på 2 år, og fra skostørrelse 28 til 37. På bakgrunn av lovens ordlyd, forarbeider og trygderettspraksis fant retten at guttens fornyelse/hyppig utskiftning av klær på grunn av vektøkning, ikke ga rett til grunnstønad som skulle dekke ekstrautgifter til klær som følge av slitasje. Oppsummering av praksis. Stadfestelse.

KAPITTEL 7 – STØNAD VED GRAVFERD

Kjennelse av 19. november 2010. Ankesak nr. 10/01116. Ftrl. § 7-2. Stønad ved gravferd – gravferdsstønad. Beregningsgrunnlag ved behovsprøving – ikke adgang til å ta hensyn til formuesendringer i dødsfallsåret.

Dødsfallet skjedde i september 2008. NAV la ligningen for året før dødsfallsåret, altså 2007, til grunn og avslo kravet på gravferdsstønad pga. for stor formue. Dødsboet ville ha lagt formuesforholdene på tidspunktet for dødsfallet til grunn, men NAV avviste dette. Retten fant at det var fast praksis i Trygderetten for ikke å godta formuesendringer innen dødsfallsåret, og viste til kjennelser i Trygderettens ankesaker nr. 10/01070, 05/01652, 05/01003 og 04/03266. NAV hevdet at det var to kjennelser som fravek praksis, Trygderettens ankesaker nr. 07/02158 og 08/02586. Retten påpekte imidlertid at disse sakene ikke gjaldt endringer i formuesforholdene innen dødsfallsåret. I begge sakene hadde Trygderetten kommet til at året før dødsfallsåret skulle legges til grunn. Når det gjaldt det spørsmål som var til behandling, om endringer innen dødsfallsåret kunne tas i betraktning, fant retten at Trygderettens praksis var fast. Stadfestelse.

Kjennelse av 17. desember 2010. Ankesak nr. 10/792. Ftrl. § 7-2. Stønad ved gravferd – gravferdsstønad. Beregningsgrunnlag ved behovsprøving – ikke krav om at ”..siste likning eller.. siste selvangivelse” måtte foreligge på dødsfallstidspunktet.

Kvinne, født i 1944, døde i februar 2009. Ankemotparten la til grunn siste ligningsutskrift for 2007, som var den siste tilgjengelige dokumentasjon på dødsfallstidspunktet, til grunn for vurderingen. Retten fant at siste ordinære ligning som foreligger og blir fremlagt ved kravfremsettelsen, innenfor fristen på seks måneder i folketrygdloven § 22-13 annet ledd, som viser formuessituasjonen på dødsfallstidspunktet, må kunne legges til grunn for behandlingen av krav om gravferdsstønad etter folketrygdloven § 7-2. Det måtte være høve til å avvente den dokumentasjonen som best kan belyse formuessituasjonen om dette kunne skje tilfeller innen kravfristen på seks måneder etter § 22-13, andre ledd.

KAPITTEL 8 – SYKEPENGER

Kjennelse av 4. juni 2010. Ankesak nr. 10/649. Ftrl. § 8-3. Sykepenger – Tap av pensjonsgivende inntekt. Dokumentasjon for påståtte lønnsforhold ved ansettelse i egen virksomhet.

Vedkommende var ansatt i eget firma. Da han ble sykmeldt manglet hans opplysninger om eget sykepengegrunnlag nødvendig notoritet fordi bare et mindre beløp var innberettet som lønn og trukket for forskuddsskatt. I tilfelle der arbeidsgiver og arbeidstaker er samme person, er notoritet når det gjelder påståtte lønnsforhold viktig. Videre må grunnlaget for at eventuelle utbetalinger blir liknet som pensjonsgivende inntekt være etablert forut for sykmeldingen. Overføringer til arbeidstakers konto har begrenset verdi og etterfølgende tilpasninger vil ikke kunne bøte på mangler ved notoriteten på sykmeldingstidspunktet. Vedk. hadde vist til ankesak 08/00280 som støtte for sin sak. Kravet til notoritet framgikk av en bred praksis i Trygderetten, jf. blant andre ankesakene 09/01508, 09/00435, 09/00899, 08/01554, 07/03855 og 03/03113.

Kjennelse av 22. oktober 2010. Ankesak nr. 10/01592. Ftrl. § 8-30. Sykepenger – sykepengegrunnlaget når trygden yter sykepenger. Saksforhold der det ble lagt til grunn, og avgjørende vekt på at virksomheten ikke hadde økonomiske forutsetninger til å dekke lønnsforpliktelser. Trygderettens avslag på fri sakførsel er anket.

Beregningsgrunnlag for person ansatt i selveid firma. Vedkommende hadde vært ansatt som daglig leder i dette i åtte måneder før firmaet gikk konkurs. Hun hadde aldri mottatt nettolønn, men lønn var "kjørt" i regnskapet. Lønn var innberettet og det var betalt forskuddsskatt og arbeidsgiveravgift. Sykepengegrunnlaget skulle fastsettes skjønnsmessig. I denne vurderingen var det relevant hvilke opplysninger som var rapportert og om det var betalt inn forskuddsskatt og arbeidsgiveravgift. Slike forhold kunne likevel ikke være avgjørende i saken. Når det ikke hadde skjedd utbetaling av nettolønn, fremsto det sannsynlig at firmaet hadde inngått en arbeidsavtale som firmaet ikke hadde en tilstrekkelig reell lønnsevne til å bære. Vedkommende hadde i åtte måneder forut for sykmeldingstidspunktet ikke hatt arbeidsinntekt og retten kunne dermed ikke se at det var noen tapt arbeidsinntekt å kompensere. Retten viste også til ankesak 2010/01645, der Trygderetten ved fastsettelsen av sykepengegrunnlaget ikke la avgjørende vekt på at det var betalt inn forskuddsskatt og arbeidsgiveravgift. Stadfestelse.

KAPITTEL 9 - STØNAD VED BARNES OG ANDRE NÆRE PÅRØRENDES SYKDOM

Kjennelse av 22. oktober 2010. Ankesak nr. 10/00895. Ftrl. § 9-11. Stønad ved barns/ pårørendes sykdom – alvorlig sykt barn. Barnet i barnehage på redusert tid, stønaden må da graderes selv om forelder er hjemme hele dagen.

Vedkommende hadde sitt barn i barnehage på 50 % plass og var innvilget 50 % pleiepenger. Hun var hjemmeværende. Retten kom til at det i et slikt tilfelle ikke kunne ytes pleiepenger utover 50 %. Formålet med graderte pleiepenger var å stimulere til fleksible ordninger som åpnet for foreldres (pårørendes) kontakt med arbeidslivet samtidig som barnet var sikret tilfredsstillende pleie/avlastningsforhold. Pleiepenger kan bare ytes dersom vedkommende har tapt pensjonsgivende inntekt, jf. ftrl § 9-3, og det framgår klart av § 9-1 at formålet med bl.a. pleiepenger er å kompensere for bortfall av arbeidsinntekt. Det gir ikke grunnlag for pleiepenger utover 50 % i et tilfelle som det foreliggende, dersom vedkommende velger å være hjemme. Stadfestelse.

KAPITTEL 10 – STØNAD TIL Å KOMPENSERE FOR UTGIFTER TIL BEDRING AV ARBEIDSEVNEN OG FUNKSJONSEVNEN I DAGLIGLIVET

Kjennelse av 17. desember 2010. Ankesak nr. 10/1615. Ftrl. § 10-7. Stønadsformer. Babyalarm til døve omsorgspersoner. Uttalelser om usaklig forskjellsbehandling.

Kvinne, 62 år, døv, bestemor, satte frem krav om utlån av babyalarm som hun trengte for å kunne passe sitt barnebarn. Hun fikk avslag, delvis fordi behovet ikke ble ansett å tilhøre dagliglivet, og dels fordi babyalarmen ikke ble ansett nødvendig. Det ble fremhevet at optimale behov ikke ble dekket. I ankeomgangen ble det lagt frem uttalelse fra døveforeningen om at andre hjelpemiddelsentraler ga stønad i samme situasjon. Kvinnen navnga også en person som skulle ha fått babyalarm som bestemor. Retten fant at kvinnens barnepass tilhørte dagliglivet dersom det skjedde hyppig nok. Retten fant videre at alarmen var nødvendig; alternativene NAV hadde angitt var ikke tilfredsstillende. Om påstanden om usaklig forskjellsbehandling uttalte retten at generelt sett ville forskjellige vedtak henge sammen med forskjellige omstendigheter. I så fall ville det ikke dreie seg om usaklig forskjellsbehandling. I denne saken var påstand om forskjellsbehandling konkretisert i slik grad at NAV burde undersøkt om dette var tilfelle. Oppheving.

Kjennelse av 22. januar 2010. Ankesak nr. 09/1223. Ftrl. §10-7. Stønadsformer. Tilbakebetaling av egenandel ved stønad til bil når det viser seg av bilen ikke kan brukes.

Kvinne med lammelser bl.a i beina fikk ikke refundert egenandel på kr 90 000 ved gjeldsoppgjør for bil. Taksten på bilen var lavere enn det rente- og avdragsfrie lånet hun hadde fått. Det var ikke omtvistet at det var grunnlag for å foreta oppgjør. Bilen ble levert tilbake etter fire måneder fra overlevering, fordi det da ble klart at hun ikke ville greie å bruke den. Bilen var bare kjørt 180 kilometer. NAV var enig med kvinnen i at det var urimelig at egenandelen ikke ble refundert. Retten omtalte Trygderettens kjennelse med ankenr. 05/00406, der bil ble innlevert etter to år, idet denne ble ansett uhensiktsmessig. Trygderetten stadfestet her vedtaket om ikke å refundere egenandelen. Saken ble klaget inn for Sivilombudsmannen, og er omtalt i dennes årsmelding for 2007 side 141. NAV ble der anmodet om å se på oppgjøret på nytt, og resultatet ble at egenandelen ble refundert. Retten i foreliggende sak uttrykte tvil om det var likebehandling i slike saker. Bilen var brukt i svært kort tid, og det var et spørsmål om det var foretatt en hensiktsmessig vurdering. Det var heller ikke oppdaterte medisinske opplysninger i saken. Vedtaket ble opphevet og saken hjemvist til ny behandling.

Kjennelse av 20. august 2010. Ankesak nr. 09/1428. Ftrl. § 10-7. Stønadsformer. «Femmedlemskjennelse». Gjenanskaffelse av bil. Overgangsregler – vanlige brukstidskrav gjelder der tidligere bil ikke er trygdefinansiert.

Stønad til bil. Vilklårene for gjenanskaffelse. En 57 år gammel mann kjøpte en bil av 2001-modell i 2004. Han måtte amputere høyre fot i 2008 og satte fram krav om stønad til bil. Bilen var da kjørt 50 000 km. Anførte at han var avhengig av bil med automatgir (bil i gruppe 1). NAV fant at han fylte de alminnelige vilklårene for stønad til bil i bilforskriften § 3 for reise til og fra arbeid, men at vilklårene for gjenanskaffelse i forskriften § 8 ikke var oppfylt. Forskriften

§ 8 måtte forstås slik at det er likestilling mellom privatfinansiert bil og trygdefinansiert bil med hensyn til gjenanskaffelse. Overgangsbestemmelser gitt i NAVs rundskriv, som kunne gi grunnlag for dispensasjon fra brukstidskravet i § 8 gjaldt ikke privatfinansierte biler. Det framgår uttrykkelig av rundskrivet at dispensasjonsadgangen gjelder for den som har fått stønad til bil etter gammel ordning. Overgangsbestemmelsen utvider dekningsområdet, men kun forbeholdt trygdefinansierte biler. Vilklårene for gjenanskaffelse var da ikke oppfylt. Stadfestelse.

Kjennelse av 19. mars 2010. Ankesak nr. 09/02272. Ftrl. tidligere § 10-18. Ytelser under medisinsk rehabilitering - rehabiliteringspenger ved yrkesskade. Betydningen av at tidsbegrenset uførestønad tidligere var tilstått med yrkesskadefordeler med grunnlag i samme skade.

Vedtaket om ikke å beregne rehabiliteringspenger, attføringspenger og uførepensjon med yrkesskadefordeler. Ftrl. § 10-18, § 11-20 og § 12-18. Stadfestelse. Vedkommende hadde skadet kneet i et arbeidsuhell i 2001. Skaden var godkjent som yrkesskade. Uhellet var etter rettens syn av beskjednen karakter med fall fra lav høyde, og hans vedvarende og sammensatte helseplager kunne etter rettens syn ikke knyttes til denne hendelsen. Retten var enig med NAV i at det ikke var grunnlag for å beregne rehabiliteringspenger, attføringspenger og uførepensjon med yrkesskadefordeler. Vedk. hadde imidlertid tidligere fått tidsbegrenset uførestønad beregnet etter særreglene for yrkesskade med grunnlag i samme skade. Dette ga ikke grunnlag for å beregne andre trygdeytelser på samme måte. Retten mente at de enkelte ytelsene måtte ses hver for seg. Det var ikke truffet avgjørelse som prejudisielt skulle legges til grunn ved avgjørelsen av de andre ytelsene. Det måtte i hver enkelt sak tas selvstendig standpunkt til om vilklårene for å beregne ytelsen etter yrkesskadereglene forelå.

KAPITTEL 12 – UFØREPENSJON

Kjennelse av 20. august 2010. Ankesak nr. 10/952. Ftrl § 12-12. Uførepensjon - revurdering av uføregraden. Manglende reaksjon på henvendelser fra medlemmet om å få redusert uføregrad som følge av inntektsøking.

Vedkommende mottok 80 prosent førepensjon. Han ba om å få endret uføregraden til 70 prosent, men NAV mente (feilaktig) at han kunne vente til han nådde inntektsgrensen. Senere ble hans uføregrad redusert til 60 prosent under henvisning til at han hadde overskredet den inntektsgrensen som gjaldt i forhold til 80 prosent uførepensjon. Retten viste til at han gjentatte ganger hadde anmodet om å få redusert sin uføregrad til 70 prosent. Om denne anmodningen var blitt etterkommet ville det ikke skjedd noen overskridelse av inntektsgrensen. Retten mente saken måtte revurderes og uføregraden settes til 70 prosent i samsvar med medlemmets anmodning.

KAPITTEL 13 – YRKESKADEDEKNING

Kjennelse av 23. juli 2010. Ankesak nr. 10/137. Ftrl. § 13-4. Yrkesskade – yrkessykdommer som likestilles med yrkesskade. Ikke grunnlag for å slå fast at det i vilkåret karakteristisk sykdomsbilde lå et (skjerpet) krav til årsakssammenheng mellom yrkespåvirkning og sykdom.

Medlemmet arbeidet som sveiser ved et skipsverft fra 1950 til 1963 og etterpå som arbeidsformann samme sted. Han har fått påvist lungesykdom, men spesialistene er uenige om diagnosen er KOLS eller fibrose. Ikke påvist asbestose. Han har påberopt seg eksponering for asbest, jernstøv og sveisegasser. NAV avslo å godkjenne lungesykdommen fordi lungefibrose ikke ble ansett som et karakteristisk sykdomsbilde. Ménerstatning ble derfor avslått. Retten godkjente lidelsen under henvisning til at diagnosen ikke var avgjørende, da en slik lungelidelse måtte anses som karakteristisk for den eksponering medlemmet hadde vært utsatt for. Retten uttalte at NAV bygde på uriktig lovforståelse ved å forutsette at det i vilkåret karakteristisk sykdomsbilde lå et skjerpet krav til årsakssammenheng mellom yrkespåvirkning og sykdom. Retten viste til Rt 2005 side 495 (passiv røykedom II). I forhold til bokstav a i folketrygdloven § 13-4 var det avgjørende om det forelå et sykdomsbilde er av en slik art at det kunne anses som karakteristisk i forhold til den yrkesmessige eksponering som hadde skjedd.

Del IV. Ytelser knyttet til livsløp og familiesituasjon

KAPITTEL 15 – STØNAD TIL ENSLIG MOR ELLER FAR

Kjennelse av 17. september 2010. Ankesak nr. 10/1142. Ftrl. § 15-6. Enslig forsørger- overgangsstønad. Omsorg for tilsynskrevende barn; betydningen av støttetiltak.

Enslig forsørger hadde pike på 4 år med infantil autisme og mulig ADHD. Det forelå omfattende tilsynsbehov. Om vilkårene for tilståelse av overgangsstønad etter § 15-6 syvende ledd, viste retten til at det må foreligge årsakssammenheng mellom vedkommendes omsorgsoppgaver i forhold til det funksjonshemmede barnet og muligheter for deltakelse i yrkeslivet, jf. Ot.prp. nr. 8 (1996-97) s. 33 pkt. 4.2.3.6. Retten fant at tilsynsbehovet kunne dekkes tilfredsstillende av andre i heldags barnehage med ekstra bemanning. Forsørgeren fikk også betydelig avlastning og bistand fra kommunen, og det var tilstått forhøyet hjelpestønad fra NAV. Retten la vekt på at hun hadde økt stillingsprosenten etter hun fikk barnet. Hun var ikke forhindret fra egen forsørgelse grunnet omsorgen for datteren. Andre kunne dekke tilsynsbehovet i så stor grad at vedkommende ikke var forhindret fra å forsørge seg selv.

Del VII. Forvaltningsmessige bestemmelser

KAPITTEL 22 - UTBETALING

Kjennelse av 5. november 2010. Ankesak nr. 10/01611. Ftrl. § 22-12. Tidspunktet for rett til utbetaling når en ytelse oppstår eller opphører. Fastsetting av virkningstidspunkt for grunnstønad ved fordyret kosthold – saksforhold der rett forelå fra diett ble iverksatt, at diagnose var fastsatt i ettertid var ikke avgjørende.

Anke over fastsetting av virkningstidspunktet for rett til grunnstønad til diett på grunn av glutenintoleranse. Folketrygdloven §§ 6-3, 22-13 og 22-12. Vedkommende hadde fått påvist glutenintoleranse, men da først etter 10 måneder utprøving med diett. NAV mente retten til grunnstønad først forelå fra det tidspunkt diagnosen var stilt. Retten mente den nødvendige årsakssammenheng forelå fra det tidspunkt dietten, og dermed det fordyrede kostholdet, ble iverksatt. «Vilkårene for rett til ytelsen», jf. første ledd i § 22-12 var oppfylte fra dette tidspunktet. Omgjøring.

Kjennelse av 19. november 2010. Ankesak nr. 10/1495. Ftrl. § 22-17 a. Renter og rentetillegg ved tilbakekreving av feilutbetalinger. Ikke grunnlag for rentetillegg ved tilbakebetalingskrav mot mindreårig.

Spørsmål om tilbakekreving med rentetillegg. Folketrygdloven §§ 22-15 og 22-17a. Delvis omgjort. Privat part var mindreårig enslig forsørger, og var representert ved sin mor som verge. Stønad til barnetilsyn var utbetalt på uriktig grunnlag og retten la til grunn at vergen, som hadde vært aktiv i saken, måtte forstå at utbetalingen var feil. Vergens forhold var ikke relevante i forhold til bestemmelsen om rentetillegg i folketrygdloven § 22-17a fordi denne bestemmelsen bare rettet seg mot mottakeren av ytelsen. Retten la videre til grunn at en mindreårig ikke kunne holdes ansvarlig etter bestemmelsen i folketrygdloven § 22-15, hvilket også var i samsvar med Arbeids- og velferdsdirektoratets retningslinjer «Om rettslig handleevne» til folketrygdloven § 22-13. Vedtak om rentetillegg ble omgjort, vedtak om tilbakebetaling stadfestet.

Annet

Kjennelse av 7. mai 2010. Ankesak nr.09/00960. Trygderettsloven § 10 – ankefrist. Vurdering av om frist for anke til Trygderetten var oversittet. «Femmedlemskjennelse».

Avvisning. Dissens 4-1. Kvinne ble våren 2007 sykmeldt med tilbakevirkning. Anke til Trygderetten over vedtak av NAV klageinstans ble inngitt vel ni uker etter at vedtaket var kommet fram til henne. Flertallet kom til at dette etter forholdene ga grunnlag for å avvise anken. Flertallet la vekt på at ankefristen etter ordlyden i § 10 første ledd i trygderettsloven er seks uker, men mente at det etter en konkret bevismessig vurdering kan være grunnlag for å legge inn en viss sikkerhetsmargin med hensyn til utgangspunktet for fristen, og eventuelt også når den må anses avbrutt. Selv med en slik sikkerhetsmargin var fristen oversittet i foreliggende sak. At fristoversittelsen i seg selv er kortvarig representer ellers i seg selv ingen «særlig grunn» for å gi oppreisning etter § 10 fjerde ledd. I saken forelå ellers ikke andre slike «særlige grunner». Mindretallet mente forarbeider til trygdrettsloven og tidligere praksis tilsa at det var adgang til å se bort fra kortvarige fristoversittelser uten nærmere prøving, og at dette fortsatt burde gjøres.

Kjennelse av 5. november 2010. Ankesak nr. 10/00696. Barnetrygdloven § 15 – klage og anke. Regulering av adgang til å gi oppreisning for fristoversittelse.

Klage over vedtak om opphør av barnetrygd var avvist som for sent fremsatt. Vedtak om avvisning ble stadfestet. Etter barnetrygdloven § 15 er fristen for klage og anke seks uker. Bestemmelsen omhandler ikke oppreisning for oversittet frist og viser heller ikke til regler i folketrygdloven (ftrl) eller trygderettsloven (trrl). Retten viste til at det fremgår av forarbeidene til bestemmelsen at tidligere rettstilstand var ment videreført. Tilsvarende bestemmelse i tidligere barnetrygdlov viste til ftrl § 21-12, som igjen viser til trrl § 10. Etter trrl § 10 kan det ses bort fra at fristen er oversittet dersom særlige grunner taler for det. Retten fant ikke at slike særlige grunner forelå.

Kjennelse av 18. juni 2010. Ankesak nr. 10/910. Gjenopptak av tidligere avgjort sak. Betydningen av ny rettsforståelse – krav til fremheving av karensklausul i forsikringsbevis, jf. Rt. 2008 s. 720, for tidligere avgjorte saker.

Krav om uførepensjon fra KLP var avslått med grunnlag i karensbestemmelsen i § 8-4 i vedtektene for kommunal pensjonsordning. Vedtaket ble stadfestet i ankesak 06/03762, påkjent 23. mars 2007. Etter at Høyesterett i Rt. 2008 s. 720 hadde slått fast at karensbestemmelsen måtte være tilstrekkelig fremhevet i forsikringsbevis og etter at Trygderetten i ankesak 09/00142 kom til at dommen endret rettskildebildet i vesentlig grad også for tjenestepensjonsordningenes vedkommende, ønsket vedkommende å få gjenopptatt sin ankesak. Retten stadfestet vedtak om å avslå krav om dette. De aktuelle avgjørelsene kunne bare få virkning framover i tid, det vil si for saker som ble avgjort etter at dommen var falt. Den tidligere rettsanvendelsen kunne ikke anses som uforsvarlig.

8. Perspektiver fremover

Trygderetten fikk sin nåværende organisatoriske utforming – og arbeidsform – fastlagt i 1997. Den eneste større endringen i tiden etter er at alle kjennelser nå får en selvstendig begrunnelse fra Trygderettens side.

Siden den gang har saksinngangen svingt en god del; fra et toppunkt med nær 6200 saker inn i 2001 til et bunnpunkt så vidt over 2300 i 2009. Trygderettens organisasjon og arbeidsform har vist en sterk evne til å håndtere slike svingninger på en tilfredsstillende måte. I perioder har saksbehandlingstiden økt, men aldri til et faretruende nivå verken sammenliknet med tidligere perioder i Trygderettens historie, eller med andre tilsvarende avgjørringsorganer, som for eksempel de ordinære domstoler eller ulike uavhengige klagenemnder.

Saksinngangen i 2010 økte en del sammenliknet med 2009. Men ikke så mye som forventet. Eller snarere: Økningen kom noe senere på året enn vi hadde regnet med. Men også de første månedene av 2011 viser en klar økning sammenliknet med 2010, nesten 30 %. Vedvarer dette gjennom året, vil saksinngangen i 2011 ligge på opp mot 3 500 saker.

Nå er det sannsynlig at noe av økningen skyldes at restansenedbyggingen i førsteinstansen i NAV nå etter hvert også har nådd ankesakene til Trygderetten. Det er ikke en permanent tilstand. Men samtidig er det grunn til å tro at saksinngangen i 2008, og spesielt 2009, ikke representerte noen normalsituasjon.

Går vi litt bak totaltallene, kan det imidlertid se ut som om Trygderettens saksprofil er i ferd med å endre seg. Det er noen år siden uføresakene utgjorde den dominerende sakstypen i. Mer påfallende er at antall slike saker fortsatte å synke i 2010 på tross av en vekst i den totale saksinngangen. Det er imidlertid ikke sikkert at dette peker på en mer langsiktig trend. En ikke urimelig hypotese er at restanseoppbyggingen i NAV i større grad har påvirket utfallet av vedtakene på uføreområdet enn på andre. Søkerne blir neppe mindre uføre av at det går lang tid før vedtaket treffes.

Arbeidsavklaringspengesakene har vi hittil sett lite til – 8 saker kom inn i 2010, og ikke flere enn 12 er kommet inn i løpet av første kvartal 2011. Det er, får vi tro, primært et resultat av at det tar tid før saker når Trygderetten; ordningen trådte i kraft 1. mars 2010. I all fall har antall saker fra de ordningene arbeidsavklaringspenger avløste hittil holdt seg på nesten samme nivå som tidligere.

Men samlet tok ikke denne sakstypen, sammen med uføresakene, del i den saksøkning som Trygderetten ellers opplevde i 2010. Tvert i mot sank saksinngangen på disse områdene med i overkant av 10 %, mens saksinngangen på de øvrige saksområdene steg med bortimot 40 %.

Det er ingen sakstyper som er i ferd med å overta uføresakenes tidligere dominerende posisjon, men noen typer ser ut til å ha vokst mer enn gjennomsnittet. Det gjelder for eksempel stønad til helsetjenester, yrkesskader og sykepenger.

Det er for tidlig å trekke noen konsekvenser av dette; saksprofilen har bl.a. betydning for Trygderettens sammensetning, men vi vil ha et vaksomt blikk på utviklingen i tiden fremover.

I 2011 er imidlertid vår hovedutfordring å sørge for at saksavviklingen holder tritt med saksinngangen. Får vi det til, vil vi også i årene fremover kunne fremvise resultater på høyde med det vi oppnådde i 2010. I all fall i første omgang tar vi derfor ikke sikte på å prioritere de store kvalitetsprosjektene i inneværende år.

9. Økonomi/regnskap

Kap. 606 post 01 Trygderetten		
Budsjettramme 2010 inkl. overførte midler (tall i hele 1000)		62 531
REGNSKAP 2010:		
Post 01 11	Organiserte stillingshjempler	35 499
Post 01 12	Ekstrahjelp	-
Post 01 16	Vikarer/engasjement	969
Post 01 17	Sakkyndig bistand	5
Post 01 18	Statens pensjonskasse	3 883
Post 01 18	Arbeidsgiveravgift	5 555
Sum post 01 1		45 911
Post 01 21	Inventar, utstyr	2 015
Post 01 22	Forbruksmateriell	1 378
Post 01 23	Kurs, reiseutgifter m.m.	2 031
Post 01 24	Kontortjenester m.m.	1 310
Post 01 25	Konsulentttjenester	1 166
Post 01 25	Kons.tjenester. refusjon fra nemndene	552
Post 01 26	Vedlikehold faste avtaler, programvare	1 030
Post 01 27	Vedlikehold og drift av maskiner	577
Post 01 28	Vedlikehold av bygg/anlegg	407
Post 01 29	Bygn.drift, lokalleie	5 510
Post 01 29	Lokalleie, nemndenes andel	924
Sum post 01 2		13 948
Sum post 01 1 og 01 2 Trygderetten		59 869
5702 18	Refunderte sykepenger	- 1 228
5702 16	Refunderte foreldrepenger	74

